

Az Európai Bankhatóság 2020. évi munkaprogramja

ÖSSZEFOGLALÁS

Bevezetés

1. Az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról szóló, 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében az EBH munkaprogramja átfogó áttekintést nyújt a Hatóságnak az elkövetkező évekre vonatkozó célkitűzéseiről és tevékenységeiről, összhangban annak megbízatásával.
2. Az EBH munkaprogram-tervezési gyakorlata döntő fontosságú a stratégiájának végrehajtása és a feladatok prioritási sorrendjének meghatározása, illetve az ehhez elválaszthatatlanul kapcsolódó forráselosztás szempontjából. Az EBH munkaprogramja az EBH éves és többéves munkaprogramjaiból áll.
3. A 2020-2022. évi többéves munkaprogramot az EBH által a következő évekre javasolt stratégiai prioritások határozzák meg, és az a rendeletben, valamint a releváns uniós bankágazati jogszabályokban meghatározott megbízatásokból származó fő célkitűzéseket összegzi.
4. Minden egyes stratégiai területet az éves munkaprogram tevékenységei egészítenek ki, amelyek az éven belül teljesítendő feladatokat, valamint az e célhoz szükséges erőforrásokat részletezik. Ezek átláthatóságot és elszámoltathatóságot biztosítanak az EBH érdekelt felei számára, a Hatóságon belül összekapcsolva a mindennapi tevékenységeket és folyamatokat a stratégiai területekkel.

A kockázatcsökkentési csomag bevezetésének és a globális standardok uniós végrehajtásnak támogatása

5. 2020-ban az EBH intenzíven a kockázatcsökkentési csomagból fakadó megbízatások teljesítésén fog dolgozni azzal a céllal, hogy a befektetési vállalkozásokról szóló irányelv, illetve rendelet alkotta rendszer és a fedezett kötvényekről szóló irányelv bevezetése mellett létrejöjjön az új tőkekövetelmény-irányelv, az új tőkekövetelmény-rendelet és a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló új irányelv végrehajtásához szükséges második szintű szabályozás. E szabályozási változások világos ütemtervet követnek, céljuk pedig a következő: i. a túlzott tőkeáttétel csökkentése, ii. a hosszú távú finanszírozási kockázat kezelése, iii. a piaci kockázatok kezelése a keretrendszer kockázatterékenységeinek növelése és az arányosság javítása révén, valamint iv. a kisebb intézményekre háruló megfelelési terhek csökkentése.
6. Az egyik kulcsfontosságú terület: a kereskedési könyv alapvető felülvizsgálatával kapcsolatos bázeli munka nyomán a piaci kockázatok esetében kockázatvezéreltebb követelmények végrehajtása. A módosítások célja: i. a jelenlegi szabályozási arbitrázs alkalmazási körére vonatkozó világosabb szabályok bevezetése, ii. az arányosság fokozása, valamint iii. a belső modellek használatára vonatkozó feltételek szigorítása annak érdekében, hogy a bankok körében javuljon az összhang és a kockázati súlyok összehasonlíthatósága. Az EBH a 2017. december 18-án közzétett, a módosított piaci kockázati és partnerkockázati keretrendszer uniós szintű végrehajtásáról szóló vitaanyagában fejtette ki először megfontolásait az új piaci kockázati és partnerkockázati módszerek kapcsán várhatóan felmerülő főbb végrehajtási kérdésekkel kapcsolatban. Az EBH ezzel kapcsolatos munkáját¹ négy szakaszra osztották. 2020-ban a tervei szerint eleget fog tenni beszámolási kötelezettségének (a kereskedési könyv

¹ Az EBH ütemterve a piaci kockázatokra és partnerkockázatokra alkalmazandó új módszerek tekintetében: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2844544/EBA+roadmap+for+the+new+market+and+counterparty+credit+risk+approaches.pdf>

alapvető felülvizsgálata keretében bevezetett sztenderd módszer) és végre fogja hajtani a kereskedési könyv alapvető felülvizsgálata keretében a belső modellen alapuló módszer és a devizaárfolyamkockázatnak vagy árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók kezelése tekintetében végzett felülvizsgálatok jelentős részét.

7. A másik fő prioritás az lesz, hogy a minimális hitelkockázati tőkekövetelmények kiszámítását illetően véglegesítsék az EBH IRB-ütemtervét². Ennek célja a hitelkockázati tőkekövetelményeknek a belső modellek alkalmazásából fakadó rendkívüli változékonyságával kapcsolatos aggodalmak kezelése. Ezen ütemterv elkészítésének célja, hogy javítsa az európai intézmények belső kockázatbecsléseinek és tőkekövetelményeinek megalapozottságát és összehasonlíthatóságát, valamint a modellek és azok eredményeinek átláthatóságát annak érdekében, hogy helyreállítsa az IRB-modellek alkalmazásába vetett bizalmat. Az ütemterv tehát három munkaterületet irányoz elő: i. a belső minősítésen alapuló módszer szabályozásának felülvizsgálata, ami magában foglalja a hitelkockázat-mérséklési technikák elkövetkezendő években való jobb alkalmazását; ii. az egységes felügyelet biztosítása, az IFRS 9 szerinti modellezésre is kiterjedő teljesítményértékelés megfelelő használata mellett; valamint iii. az átláthatóság fokozása egységesített és összehasonlítható mintadokumentumok alapján.
8. A befektetési vállalkozásokról szóló új irányelv, illetve új rendelet tekintetében az EBH a tőkekövetelményekkel és a tőkeösszetétellel, az összevont alapú felügyelettel, az adatszolgáltatással, a 3. pillérben előírt nyilvánosságra hozattal, a hitelintézetekre vonatkozó kritériumokkal és a koncentrációs kockázattal kapcsolatos megbízatásai teljesítésére fog összpontosítani.
9. A fedezett kötvényekről szóló új irányelvből fakadóan az EBH három jelentést fog benyújtani, amelyben nyomon követi a fedezett kötvények piacának működését, a harmadik ország által fedezett kötvények egyenértékű értékelését és a feltételes átfolyásos struktúrákkal való fejlesztést.
- 10.A kockázatcsökkentési intézkedéscsomaggal kapcsolatos szabályozási réteg kibővítésével párhuzamosan az EBH együtt fog működni a Bizottsággal, majd később a társjogalkotókkal annak érdekében, hogy támogassa a Bazel III standardok Unión belüli végrehajtását, miáltal az EBH ajánlásának 2019 közepéig történő közzétételén túl némi további bizonyítékra lehet szükség a jogalkotási eljárás információkkal való ellátásához.

Hatékony módszerek és eszközök biztosítása a felügyeleti konvergenciához és a stresszteszteléshez

- 11.A kockázatcsökkentési intézkedéscsomag végrehajtása, és emellett az új globális standardok európai alkalmazásának előkészítése megkívánja, hogy a felügyeleti konvergencia javítása érdekében több szempontból is jelentősen átgondolják a 2. pillérbe tartozó szakpolitikákat. Az EBH konzultációt indít a 2. pillér felülvizsgálatáról, az arányosság jobb beépítéséről, az 1. pillérrel való összhangról, valamint a tőkével és a likviditással kapcsolatos szakpolitikák alkalmazási szintjeiről.
- 12.A kulcsfontosságú prudenciális rendelkezések végrehajtásának nyomon követése értékes a bankok számára és a felügyeleti konvergencia szempontjából. Az EBH továbbra is nyomon fogja követni a szavatolótőkére és a likviditásra vonatkozó rendelkezéseket, hangsúlyt helyezve a tőkeinstrumentumokra és a követelést megtestesítő eszközökre, a szavatolótőke-instrumentumokhoz

² AZ IRB-ütemtervről szóló eredményjelentés: <https://eba.europa.eu/-/eba-publishes-report-on-progress-made-on-its-roadmap-to-repair-irb-models>

kapcsolódó szerzett jogok megszűnésére, valamint a likviditási tranzakciók terén a likviditásfedezeti ráta kiszámításához biztosított mérlegelési jogkörök igénybevételére.

13. Az EBH további uniós szintű stressztesztet fog végezni a kétévenkénti gyakorlat megvalósítására irányuló korábbi döntésével összhangban. A következő uniós szintű stresszteszt 2020-as elvégzésére irányuló döntést az a felismerés vezérelte, hogy az uniós bankok folyamatos előrehaladást érnek el tőkehelyzetük megerősítése terén. A stressztesztelési módszerben nem lesznek alapvető változások, és az továbbra is egy kényszerű alulról felfelé haladó gyakorlat marad. Mindazonáltal a módszeren belül javításokat fognak bevezetni, többek között beépítik a bankoktól a korábbi gyakorlat során kapott főbb javaslatokat. A hosszú távú jövőre tekintettel az EBH továbbra is együtt fog működni minden érintett érdekelt féllel az uniós szintű stressztesztelés kereteivel kapcsolatos lehetséges alapvető változtatásokat illetően.

Az integrált uniós adatközpont és az egyszerűsített adatszolgáltatási keret felé való elmozdulás

14. Az EBH célja, hogy befejezze az EUCLID projekt utolsó szakaszát, amely az EBH felügyeleti adatplatformjának korszerűsítésére fog összpontosítani. E platform segíti az adatok gyűjtését, validálását és integrálását, valamint az adatszolgáltatás nyomon követését. E munka betetőzéseként az EBH az illetékes hatóságok és a lakosság szolgálatában álló uniós szintű adatközponttá válik. Az EBH ezenkívül készíteni fog egy megvalósíthatósági tanulmányt az integrált uniós adatszolgáltatási keretről.

Annak biztosítása, hogy a pénzmosás elleni küzdelem az EU valódi prioritásává váljon

15. Az EBH – a pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési tervről szóló bizottsági közleményt követve – az európai felügyeleti hatóságokkal együttműködve meg fogja erősíteni szerepét a nemzeti hatóságok által a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel kapcsolatban végzett felügyelet terén. Az EBH hozzá fog járulni annak megelőzéséhez, hogy a pénzügyi rendszert pénzmosási vagy terrorizmusfinanszírozási célokra használják. Ennek érdekében:

- a. folytatja a szakpolitika kidolgozása, valamint a felügyeleti végrehajtás és konvergencia terén megkezdett munkáját;
- b. megerősíti szerepét a pénzmosáshoz és a terrorizmusfinanszírozáshoz kapcsolódó kockázatokkal, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet szolgáló felügyelettel kapcsolatos információk gyűjtése, elemzése és terjesztése terén;
- c. felhatalmazást kap arra, hogy felkérje a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó nemzeti hatóságokat, hogy vizsgálják ki az uniós jog lehetséges megsértésének eseteit, valamint mérlegelje valamely intézmény arra való felkérését, hogy tartózkodjon egy bizonyos magatartástól;
- d. értékeléseket és partneri felülvizsgálatot végez az illetékes nemzeti hatóságok által a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel kapcsolatos felügyelet terén alkalmazott módszereket illetően, valamint a nemzeti illetékes hatóságokkal kapcsolatban kockázatértékelést végez;

- e. a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem tekintetében együttműködik, és tartja a kapcsolatot a pénzügyi információs egységekkel és a harmadik országbeli partnerekkel.

Hozzájárulás a pénzügyi innováció és fenntarthatóság megfelelő fejlődéséhez

16. A Bizottság 2018. március 8-án közzétette a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervet is, és felkérte az európai felügyeleti hatóságokat, hogy támogassák annak végrehajtását. 2020-ban az EBH általános munkája során továbbra is figyelembe fogja venni a környezeti, társadalmi és irányítási megfontolásokat, valamint le fogja zárni a fenntartható finanszírozás terén a nyilvánosságra hozatallal és a kockázatértékeléssel kapcsolatban végzett előkészítő munkájának második szakaszát, amelynek eredményeképpen létre fog jönni egy vitaanyag a környezeti, társadalmi és irányítási megfontolások kockázatkezelésbe és felügyeletbe való beépítéséről (a tőkekövetelményekről szóló irányelvhez és a befektetési vállalkozásokról szóló irányelvhez kapcsolódó megbízatások). Az EBH megkezdi továbbá az eszközök fenntarthatósági szempontú besorolásával és prudenciális kezelésével kapcsolatos előkészítő munkát is (a tőkekövetelmény-rendeletre és a befektetési vállalkozásokról szóló rendeletre kapcsolódó megbízatások). Az EBH ezenfelül a nyilvánosságra hozatalról technikai standardokat fog az európai felügyeleti hatóságok vegyes bizottságának a rendelkezésére bocsátani (befektetési és tanácsadói tevékenységek).

17. Az EBH folytatni fogja FinTech-ütemtervének végrehajtását, és ennek keretében nyomon fogja követni a pénzügyi innovációt, valamint biztosítani fogja, hogy a szabályozás technológiai szempontból továbbra is semleges maradjon, ugyanakkor értékelni fogja annak üzleti modellekre gyakorolt hatásait és a szabályozás hatókörét. Az EBH tovább fogja erősíteni az innováció előmozdítóinak európai fórumát (European Forum of Innovation Facilitators – EFIF), amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy az egész Unióban előmozdítsa az együttműködést és lehetővé tegye a méretezhetőséget. Az EBH folytatni fogja továbbá a kriptoeszközökkel és a megosztott könyvelési technológiákkal kapcsolatos tematikus munkáját, valamint értékelni fogja a kibernetikus biztonsági teszteseteket szolgáló összehangolt keret esetleges végrehajtását is.

A szanálás működési keretének előmozdítása

18. Ami a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló új irányelvet illeti, az EBH teljesíteni fogja megbízatásait, mindenekelőtt azokkal kezdve, amelyek elengedhetetlenek a szanálási keret működéséhez, mint amilyen a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény (MREL) is. Az EBH bizonyos olyan gyakorlati szempontokra is oda fog figyelni, amelyekre a végrehajtás terén szerzett helyi szintű tapasztalatok világítottak rá, és amelyekkel láthatólag foglalkozni kell a szanálásra vonatkozó határozatok végrehajtása kapcsán, különös hangsúlyt helyezve a hitelezői feltőkésítésre.

Egyéb

19. Az EBH továbbra is a fogyasztóvédelem előmozdításán fog fáradozni: figyelemmel fogja kísérni a fogyasztói tendenciákról szóló 2019-es jelentését, nyomon fogja követni a felügyeleti tevékenységek konvergenciáját, valamint értékelni fogja a betétbiztosítási rendszer végrehajtását. Az EBH továbbra is törekedni fog arra, hogy biztosítsa a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló második irányelv hatékony

végrehajtását, hiszen 2020 lesz az első olyan teljes év, amikor a fogyasztók élvezhetik a szélesebb választék és nagyobb verseny kínálta előnyöket.

20. Az európai felügyeleti hatóságok 2020. január 1-jén kezdik meg felülvizsgálati tevékenységüket, az EBH pedig azon fog dolgozni, hogy végrehajtsa az alapító rendeletét érintő változtatásokat. Az EBH (a korábbiakban említetteknek megfelelően) a pénzmosás elleni küzdelem terén új hatásköröket fog kapni, valamint e célra létre fog hozni egy belső bizottságot. Ezenfelül a fogyasztóvédelem terén, a környezeti, társadalmi és irányítási tényezők tekintetében, valamint az egyenértékűség nyomon követése terén játszott technikai szerepéből fakadóan további feladatai is lesznek.

Az EBH küldetése

21. Az EBH küldetése „egységes szabályozói és felügyeleti keret létrehozása az uniós bankszektor egésze számára, hogy a fogyasztók, a vállalkozások és a szélesebb értelemben vett gazdaság számára előnyös hatékony, átlátható és stabil egységes piacot biztosítson”.

22. Az EBH fő feladata, hogy kötelező technikai standardok és iránymutatások elfogadásával hozzájáruljon az európai egységes szabálykönyv létrehozásához a banki tevékenység terén. Az egységes szabálykönyv célja, hogy az egész EU-ban harmonizált prudenciális szabályokat biztosítson a pénzügyi intézmények számára, elősegítve az egyenlő versenyfeltételek megteremtését, és a betétesek, a befektetők és a fogyasztók magas szintű védelmének biztosítását.

23. Az EBH továbbá fontos szerepet játszik a felügyeleti és szanálási gyakorlatok közelítésének előmozdításában is, biztosítva ezzel a prudenciális szabályok harmonizált alkalmazását. Végül, az EBH megbízatásába tartozik az uniós bankszektor kockázatainak és gyenge pontjainak értékelése is, különösen a rendszeres kockázatértékelési jelentések és uniós stresszteszték révén.

24. Az EBH megbízatásában meghatározott egyéb feladatok a következők:

- annak vizsgálata, hogy a nemzeti hatóságok helytelenül vagy nem kielégítően alkalmazták-e az uniós jogot;
- közvetlenül az egyes illetékes hatóságokhoz vagy pénzügyi intézményekhez intézett határozatok meghozatala rendkívüli helyzetek esetén;
- közvetítés a határokon átnyúló helyzetekben az illetékes hatóságok közötti nézeteltérések megoldása érdekében;
- független tanácsadó szervként való eljárás az Európai Parlament, az Európai Tanács vagy a Bizottság számára;
- vezető szerep vállalása a fogyasztói pénzügyi termékek vagy szolgáltatások piacán az átláthatóság, az egyszerűség és a méltányosság előmozdításában a belső piacon.

25. E feladatok elvégzéséhez az EBH köteles számos szabályozási és nem szabályozási dokumentumot elkészíteni, beleértve a kötelező technikai standardokat, iránymutatásokat, ajánlásokat, véleményeket és ad hoc vagy rendszeres jelentéseket.